

Noen særskilte trekk ved Islam

Dette er en tale holdt ved University of Canberra, Australia, av Hadhrat Mirza Tahir Ahmad, Khalifatul Masih IV. Oversatt av Truls Bølstad.

Intet monopol på sannheten

Når en er inne på de særegne trekk ved Islam, er det første og mest attraktive trekket som slår en, at Islam forneker å ha monopol på sannheten, og at det ikke skal ha vært noen andre sanne religioner. Heller ikke hevder den at araberne har vært alene om å motta Guds kjærlighet. Islam er den eneste religionen som totalt forkaster ideén om at noen tro, rase eller folk alene har monopol på sannheten. I stedet erklærer den at guddommelig ledelse er en allmenn gave som har hjulpet menneskeheten i alle tider. Qur'anen forteller oss at det verken finnes en rase eller et folk som ikke har vært velsignet med denne gaven, og at det ikke finnes et område på jorden eller en samling mennesker som ikke har mottatt profeter og sendebud fra Gud.¹ I motsetning til dette islamske verdensomspennende syn på manifestasjonen av Allahs gunst til alle folkeslag på jorden, blir vi slått av det faktum at ingen andre religiøse skrifter bekrefter eller en gang nevner muligheten for at andre folkeslag eller nasjoner skulle ha mottatt lys og ledelse fra Allah på noe som helst tidspunkt gjennom tidene. Sannheten og gyldigheten av en lokal og regional religion er faktisk understreket så sterkt, og sannheten om andre religioner ignorert så totalt, slik at en skulle tro at Gud kun verner en tro, ett folk og en rase, med total utelukkelse av alle andre innbyggere på jorden. En skulle tro at sannhetens sol bare står opp og går ned over en begrenset horisont for ett spesielt folk, med utelukkelse av resten av verden, som så å si er forlatt og dømt til evig mørke. Et eksempel på dette er Bibelen som gjentagende nevner den eneste Herren som Israels Gud:

”Velsignet være Herren, Israels Gud.”² Selv ikke i forbifarten bekrefter den sannhetsverdien av andre religiøse åpenbaringer som er skjenket andre land og andre mennesker. Derfor er jødernes tro om at alle de israelske profetene kun ble sendt til Israels stammer, i full overensstemmelse med Bibelens intensjon og budskap. Jesus erklærte at hans komme var ment for å lede hebreerne alene, og han sa: ”Jeg ble sendt til de tapte får av Israels hus,”³ og han formante disiplene sine med ordene: ”Gi ikke til hundene det som er hellig, og kast ikke perlene deres for svin.”⁴

På samme vis henvender den hinduistiske religionen seg bare til dem av høy kaste. Det er sagt: ”Dersom en lav kaste tilfeldigvis skulle høre en tekst fra Vedaene, skulle kongen forsegle ørene hans med smeltet voks og bly. Og skulle han sitere noe fra skriften, ville tungen bli skåret av, og skulle det lykkes ham å lese Vedaene, ville kroppen hans bli hakket i stykker.”⁵

Selv om vi ser bort fra slike drastiske påbud, eller gir mindre alvorlige tolkninger av dem, står vi tilbake med det faktum at de forskjellige hellige bøker selv ikke antyder noen sannhetsverdi av andre lands og folks tro. Det grunnleggende spørsmål som reiser seg her, er dersom alle disse religiøse forestillingene egentlig var sanne, hva ville da visdommen i det å presentere gudsbegrepet i så avgrensede og restriktive former være?

Qur'anen tilbyr en løsning på problemet. Den sier at før åpenbaringen av Qur'anen og Den hellige profet Muhammeds komme, har guddommelige seere virkelig blitt sendt til et hvert land og en hver del av jorden, men deres virkeområde var regionalt og deres fullmakt foreløpig. Dette fordi den menneskelige sivilisasjonen ennå ikke hadde et utviklingsstadium som gjorde den fortjent til å besitte en universell budbringer med et universelt budskap.

En universell religion

Det aller første bladet av Qur'anen priser Herren som opprettholder alle verdener, og den siste setningen oppfordrer oss innstendig å be til menneskehetens Herre. Slik presenterer både de første og de siste ordene i Qur'anen begrepet om hele universet, og ikke bare en gud kun for araberne eller muslimene. Sant nok, ingen før Islams hellige profet hadde hilst hele verden, og ingen bok før Qur'anen hadde henvendt seg til alle mennesker. Det første slike krav fikk

Islams hellige profet i oppgave å utføre med disse ordene: ”Og vi har ikke sendt deg som noe annet enn en budbringer av gode nyheter, og en advarer for hele menneskeheten, men de fleste mennesker kjenner deg ikke.”⁶ Og deretter ”Si å menneskehet, sannelig er jeg et sendebud til dere alle.”⁷

Og når Qur’anen omtaler seg selv som ”et budskap til hele verden”,⁸ opprettholder den seg selv som veilederen som er forbundet med den sanne utvikling og forbedring av menneskeheten.

Qur’anen er om og om igjen blitt kalt ”bekrefteren” av andre bøker, og muslimene er pålagt å tro på andre profeter på akkurat den samme måten som de tror på sin egen profet. Innenfor vår egen tro er det forbudt å gjøre forskjell på noen av dem, og enda mindre å tro på noen og fornekte andre. Qur’anen sier: ”Vi tror alle på Allah og på Hans engler, og på Hans bøker, og på Hans sendebud ved å si: Vi gjør ikke forskjell på noen av Hans sendebud.”⁹

Det trenger ikke være helt uten interesse å undersøke om universalitet i seg selv er et ønskelig trekk, og hvorfor Islam har lagt så stor vekt på dette. Helt siden Islam har brakt budskapet om enighet blant mennesker, har farten denne marsjen har beveget seg i, fortsatt å øke på alle felter. Et eksempel på denne marsjen er etableringen av forskjellige internasjonale foreninger og føderasjoner. Disse er i virkeligheten ikke annet enn milepæler langs den lange og kronglete veien mot hele menneskehetens enighet. Så det sterke behovet blant det utviklede og siviliserte mennesket, er allerede blitt fullbyrdet ved å plante spiren til dets løsning i Islams budskap, for 1400 år siden. I dag har selvfølgelig den hurtige utviklingen av reise og kommunikasjon ytet en ny giv til marsjen mot enighet blant mennesker og nasjoner.

Forskjeller og motsigelser blant trosretninger – deres realitet

Et spørsmål som reiser seg er; dersom alle religioner i virkeligheten ble grunnlagt av sendebud fra Gud, hvorfor er det da forskjeller i lærene deres? Kan den samme Gud gi forskjellige lærer? Dette spørsmålet er besvart av Islam alene. Dette også, er et særskilt trekk ved denne religionen. Islam fremholder at det er to hovedårsaker til forskjeller mellom de forskjellige religionene. Det første er at varierende forhold har gitt behov for varierende forordninger og regler, og Den allvitende Gud har gitt råd for forskjellige tidsaldre, områder og folkeslag med hensyn til deres respektive behov. Den andre årsaken er at innholdet av forskjellige trosretninger bleknet, og visnet da tiden endret seg. Derfor ble de ikke beholdt i sin opprinnelige form. I noen tilfeller introduserte de troende selv påfunn og variasjoner for å tilfredstille skiftende behov, og de opprinnelige åpenbarte Bøkene ble, med dette formål, stadig utsatt for forandringer. Det er opplagt at slike utvanninger av Det hellige budskapet til slutt krevde nye forordninger fra Den opprinnelige kilden. Som Gud har sagt i Qur’anen: ”De forandrer ordene bort fra sin riktige mening og har glemt en god del av det de ble innstendig rådet til.”¹⁰

Dersom vi undersøker historien om forskjellene mellom de ulike trosretningene, i lys av prinsippene definert i Qur’anen, finner vi at forskjellene har en tendens til å minke ettersom vi kommer nærmere kilden selv. For eksempel, om vi begrenser sammenligningen av Kristendommen og Islam til kun å gjelde Jesu’ liv og Bibelens fire bøker, vil det vise seg bare seg svært små forskjeller mellom Bibelens og Qur’anens grunnleggende lære. Men ettersom vi går lenger tilbake i tiden, vil kløften mellom disse forskjellene bli videre og videre, inntil den blir helt uoverstigelig – og det på grunn av menneskers forsøk på å revidere det som ble opprinnelig åpenbart. Historien til andre trosretninger viser også de samme grunnleggende realitetene. Vi finner sterke indisier for det islamske synet. At den måten menneskets forandringer og revisjoner av Det hellige budskapet har vist seg på, alltid har vært fra tilbedelsen av én Gud til å tilbe flere, fra realitet til fantasi, og fra menneskelighet til guddommeliggjøring av mennesker.

Qur’anen forteller oss at den sikreste måten å finne ut om en religion er sann, til tross for dens stadige forandringer, er å undersøke dens opprinnelse. Så framt kilden åpenbarer læren om Guds enhet, tilbedelsen av ingen andre enn denne ene guden, og den sanne og ekte sympati for hele menneskeheten, da må denne religionen, trass i stadige endringer, aksepteres som sann. Grunnleggerne av de religionene som tilfredstiller dette kriteriet, var virkelig rettferdige, ydmyke og sanne sendebud fra Gud, og vi skal ikke gjøre noen forskjell på dem og deres sannheter. De har visse grunnleggende trekk til felles uansett forskjell i tid og sted. Derfor sier Den hellige Qur’anen: ”Og de ble bydd ikke å gjøre noe annet enn å tjene Allah, være Ham oppriktig lydige, være oppriktige, overholde bønnene og å betale zakat. Og dette er religionen til folket på den riktige vei.”¹¹

En evig religion

Et annet særtrekk ved Islam er at den ikke bare påberoper seg universell karakter, men at den også påstår seg å være evig, og deretter fortsetter den å oppfylle betingelsene for et slikt krav. For eksempel kan et budskap være evig bare hvis det er komplett og perfekt i ethvert henseende, og innholdet er garantert sant. Med andre ord skulle dets åpenbarte bøker inneholde guddommelig garanti mot menneskers revisjon og innblanding. I den grad Qur'anens lære er berørt, påstår Den allmektige selv i Qur'anen: "Jeg har i dag gjort klar for deg din tro på enhver måte, og, etter å ha fullført min belønning til deg, valgt for deg Islam som religion." ¹²

Beskyttelse av Qur'anen

Som jeg allerede har sagt, er det ikke tilskrekkelig for en lære at den bare er komplett og perfekt, men for at den skal vare evig, skal det også eksistere en garanti for at den er blitt bevart i sin opprinnelige form. Qur'anen tilfredstiller dette grunnleggende behovet i overflod. Og den som overleverte Qur'anen har med rene ord sagt: "Vi har sendt denne Boken og sannelig skal Vi beskytte den." ¹³

Med andre ord vil Gud selv beskytte den og aldri tillate noen innblanding i den. En måte å bevare teksten på, i overensstemmelse med den guddommelige vilje, var å lagre teksten i hukommelsen, slik mange hundretusener av mennesker gjorde det tidligere og slik man praktiserer i dag også. Og hovedmålestokken for beskyttelse av Budskapets betydning og innhold, har vært den guddommelige praksis å utnevne ledere og reformatorer i hvert land, og å spå en stor reformators og åpenbarers komme i ettertid. Han skulle settes inn som den åndelige lederen av Den allmektige selv, og skulle under guddommelig ledelse utjevne forskjeller og uenighet blant Islams tilhengere, for slik å beskytte Den hellige Qur'anens sanne ånd.

Selvsagt er det også et spørsmål om Qur'anens påstand om sin egen bevaring blir støttet av pålitelige induktive bevis. En nøkkel på svaret til dette spørsmål ligger i det faktum at det er et svært stort antall ikke-muslimer som totalt har feilet i sine forsøk på å vise at Qur'anens tekst er blitt endret gradvis ettersom Den hellige profeten har kommet på avstand. I virkeligheten er det mange ikke-muslimske forskere som etter sine omfattende arbeider på dette feltet, har følt seg tvunget til å bekrefte åpent at Qur'anen virkelig er blitt bevart og beskyttet i sin opprinnelige form. For eksempel sier Sir. William Muir i sitt arbeid, "The Life of Muhammad": "Vi kan med den sterkeste antagelse bekrefte at hvert eneste vers er Muhammads egen ekte og uendrede formulering." ¹⁴ Videre, "Det er ellers enhver sikkerhet, intern og ekstern, for at vi besitter den teksten som Muhammad selv gav videre og brukte." ¹⁵ Nöldeke sier: "Små skrivefeil kan det ha vært, men Usmans Quran inneholder ikke noe annet enn ekte elementer, om enn av og til i en meget rar rekkefølge. Anstrengelsene av europeiske lærde på å bevise senere endringer i Quranen har falt til jorden." ¹⁶

En fullstendig religion

Med hensyn til Islams særegne og unike påstand om at Qur'anens lære er fullstendig og perfekt, og fullt ut i stand til å lede menneskeheten til alle tider, så er også dette fullstendig støttet av fornuften. Det er ikke mulig i løpet av et kort tidsrom å behandle dette emnet i detalj. Jeg må begrense meg til en kort henvisning til noen ledende prinsipper og illustrerende eksempler. Først må vi ta i betraktning hvordan Islam lykkes i å møte skiftende tiders behov, deretter advare mot behovet for noen som helst revisjon av læren. Det er virkelig fascinerende å studere Islams praktiske råd i dette henseende, noe jeg nå skal gi dere en enkel prøve på.

1. Islam gir bare grunnleggende prinsipper og avstår fra detaljer som ville måtte endre seg på grunn av skiftende tid og sted.
2. Islam er fullt bevisst menneskets intellektuelle, sosiale og politiske utvikling, og dens lære tar hånd om enhver mulig situasjon. Den ikke bare erkjenner det faktum at det stadig finner sted forandring og utvikling blant nasjoner, men også den realitet at ikke alle folkeslag befinner seg på samme utviklingstrinn på et gitt tidspunkt. For eksempel er det mulig at jorden fremdeles beboes av steinaldermennesker, og grupper og stammer kan fremdeles være tusen år etter

vår tidsalder selv om vi befinner oss i en felles tid. Deres intellektuelle, sosiale og politiske nivå kan virkelig tilhøre en lengst forgangen tid. Jeg kjenner meg sikker på at vi alle ville være enige om at det ville være toppen av dårskap å tre moderne politiske ideologier nedover hodet på de opprinnelige innbyggere av Australia eller Kongos pygmeer.

3. Islam er en religion som passer til den menneskelige naturen og som tilfredstiller alle menneskelige behov. Ingen forandring i dens lære er nødvendig, med mindre det også finner sted en grunnleggende forandring i den menneskelige naturen, en antakelse vi kan se fullstendig bort fra.

Dette var noen få sider ved prinsippene i den islamske lære; jeg skal nå ta dem for meg litt mer i detalj, slik at argumentasjonen min kan forstås bedre.

Zakat mot rente

Islam fordømmer rentebegrepet i enhver forstand og arbeider intenst med å fjerne det helt. Den motvirkende kraften den setter i stedet for renten for å holde det økonomiske livet i gang, kalles *zakat*. Med den tiden jeg har til disposisjon, kan jeg selvsagt ikke behandle emnet i detalj, og vil derfor bare si noen få ord om Islams metode for å presentere dens lære på dette viktige feltet. Zakat er en form for kapitalanskatt som pålegges de velstående. Bortsett fra å ivareta statens behov, er denne skatten ment til å tilgodese de fattiges behov. Med andre ord tilgodeser dette systemet ikke bare statsmaskineriet, men garanterer også at de sosiale velferdskravene blir oppfylt. Det som er gjort er å gi grunnprinsippet, for deretter å overlate til dem med innsikt og forståelse å bestemme detaljene i overensstemmelse med de rådende forhold i omgivelsene til et gitt tidspunkt. Qur'anen sier at rikdommen til dem som har mer enn det de trenger til det daglige brød, ligger delen tilhørende dem som ikke er i stand til å tilfredstille de grunnleggende behovene og som sees på som underlegne av omgivelsene. Dette uttrykker klart at det er enhvers fulle rett å få tilfredstilt visse grunnleggende behov uansett land og samfunn, og de ansvarlige for å oppfylle denne betingelsen, er de som besitter mer enn det de trenger til det daglige brød; det overlates til staten å bestemme måten det skal gjøres på, for å være sikker på at systemet er ærlig, upartisk og rettferdig, og at det på en helhetlig måte oppfyller sitt grunnleggende formål.

Veiledning i politiske affærer

Det andre store internasjonale spørsmålet som møter oss i dag er utformingen av styreformen for et gitt område eller land. Også her er Islams veiledning så relevant, vektig og elastisk at dets sannhet og anvendbarhet blir selvnlysende. Ingen kan benekte at en styreform bare kan sies å være passende eller upassende sett på bakgrunn av de gitte omstendighetene, og det er formålsløst å innbille seg at et særlig politisk system er i stand til å tilfredstille ethvert folks behov til enhver tid. Derfor oppgir ikke Islam noen spesiell styreform. Den antyder hverken en demokratisk eller sosialistisk form, heller ikke anbefaler den kongedømme eller diktatur. I stedet for å utrede metoder for etablering av styreformer formulerer Islam hovedideen for hvordan å behandle politiske og offentlige affærer på en særskilt måte, og stiller den betingelsen at, samme hvilken form, så skal styresmaktens forpliktelser ivaretas rettferdig og ærlig, med sympati; for alltid å oppfylle og opprettholde grunnleggende menneskerettigheter. Så isteden for å betone den første delen av den vanlige aksepterte definisjonen av demokrati, dvs. ”styre av folket”, understreker Islam at uansett styresett, må det i et hvert tilfelle være: ”for folket”. Så når demokrati nevnes blant flere styreformer, legges hovedvekten på dets kvalitet. Det understrekes at det ikke skal være et uthult demokrati, men at de som velger sine ledere skal være kompetente mennesker som i all ærlighet ønsker å velge kun de som er kvalifiserte og egnet for oppgaven. Qur'anen har gjort dette til en forutsetning for å bli valgt til ethvert verv. Den sier: ”Sannelig, Allah befaler dere at dere gir den betrodde myndighet til dem som er dem verdig, og at dere – når dere dømmer mellom mennesker – dømmer med rettferdighet.”¹⁷ Og samme hvilken regjering som blir formet som et resultat av dette, så er den underlagt å styre med rettferdighet, uten å diskriminere på grunnlag av rase, farge eller tro.

Jeg skal nå kort oppsummere de reglene som følger av de enkle grunnleggende utsagnene Qur'anen gir om enhver styreform:

1. En regjering er forpliktet til å beskytte sitt folks ære, liv og eiendom.¹⁸
2. En hersker må alltid oppføre seg rettferdig, både mellom enkeltpersoner og mellom folkegrupper.¹⁹
3. Nasjonale saker skal løses ved rådslagning.²⁰

4. Regjeringen må sørge for å oppfylle menneskets grunnleggende behov: dvs. Skaffe det mat, klær og tak over hodet. ²¹
5. Mennesker skal skaffes fredelige og sikre omgivelser, og deres liv, eiendom og ære skal beskyttes. ²²
6. Det økonomiske systemet skal være rettferdig og velordnet. ²²
7. Helsestell skal organiseres. ²²
8. Det skal råde total religionsfrihet. ²³
9. Et beseiret folk må behandles rettferdig. ²⁴
10. Krigsfanger skal behandles med medfølelse. ²⁵
11. Avtaler og overenskomster må alltid respekteres. ²⁶
12. Partiske avtaler må ikke forsøkes tvunget på den svake. ²⁶
13. Muslimer er forpliktet til å adlyde regjeringens autoritet. Det eneste unntaket fra denne regelen er tilfeller hvor regjeringen åpenlyst opponerer mot, og avstår fra religiøse forpliktelser. ²⁷
14. Dersom uenighet skulle oppstå ovenfor herskeren, så skal denne løses på bakgrunn av de prinsippene som er uttalt i Qur'anen og av Den hellige profeten. Ikke i noe tilfelle skal en la seg påvirke av egoistiske motiver. ²⁸
15. Folket er forpliktet til å støtte myndighetenes planer for å fremme den allmenne velvære og velferd. Det er forbudt å foreslå såkalte "ikke-samarbeids-aksjoner". Likeledes er regjeringen forpliktet til å støtte gagnlige foretak, uansett om disse er av individuell eller kollektiv karakter, og ikke å motarbeide slike anstrengelser. ²⁹
16. Et mektig land skal avholde seg fra enhver form for aggresjon mot et annet land: å gripe til våpen er bare tillatt i selvforsvar. ³⁰

Det islamske rettferdighetsbegrepet

Jeg vil nå sitere noen få viktige islamske prinsipper som oppmerksomheten kanskje særlig burde rettes mot i dagens verden. Det første angår Islams lære med hensyn til lov og rett. Andre religioner yter ikke en helhetlig veiledning angående administrasjonen av lov og rett, og dersom de nevner det i det hele tatt, er det med en terminologi som i dag sjelden er anvendbar. Noen av disse veiledningene viser seg i virkeligheten å komme i konflikt med vår tidsalders intellektualitet og fornuftsbegreper, og man kan ikke konkludere med noe annet enn at disse læresetningene enten er blitt forfalsket eller bare var ment å være for lokalt og foreløpig bruk. Slik som jødedommen fremstiller Gud som utelukkende jødernes Gud, og utelukker resten av menneskeheten, er det knapt til å undres over at den ikke engang i forbifarten tar opp det fundamentale spørsmålet om menneskerettighetene som sådan.

På samme måte hva Hinduismen angår, virker det fullstendig urimelig ikke bare for andre enn hinduen selv, men også for den hinduen som er av lav kaste, at Guds miskunn i enda større grad begrenses til å gjelde en begrenset del av menneskeheten. Hinduismen påstår: "Skulle en Brahmin være ute av stand til å returnere et lån til en av lavere kaste, har denne ikke noe utstående krav. Men skulle en av lav kaste ikke være i stand til å betale tilbake et lån tatt opp hos en Brahmin, skal han tvinges til å arbeide for Brahminers inntil han er i stand til å betale hele lånet tilbake." ³¹ Også i Jødedommen mislykkes vi i å finne et rettferdighetsbegrep til bruk ovenfor ens fiender. Det er sagt: "Og når Herren din, Gud overlater dem til dere, og dere beseirer dem; da må dere ytterligere ødelegge dem; dere skal ikke inngå noen som helst overenskomst med dem." ³² Jeg skal nå, som en sammenligning, sitere noen få eksemplarer fra Islams lære innenfor de samme feltene. Qur'anen uttaler, - og jeg siterer:

1. "Når dere dømmer mellom mennesker, døm da med rettferdighet." ³³
2. "Å dere som tror, vær slike som opprettholdere av rettferdighet, vitner for Allah, om det så også er mot dere selv eller deres foreldre eller slektninger." ³⁴
3. "Og la ikke fiendskap til et folk forlede dere til synd, så dere ikke handler rettferdig." ³⁵
4. "Og kjemp for Allahs sak mot dem som bekjemper dere, men vær ikke angriperne, for Allah elsker ikke angriperne." ³⁶
5. "Men om de viser tilbøyelighet til fred, så vær også du tilbøyelig til det." ³⁷

Det andre eksempelet jeg ønsker å sitere fra Islams evige lære, er det om hevn og tilgivelse. Når vi sammenligner Islams lære her med andre

religioners lærer, blir vi med en gang slått av dette påbudet fra Det gamle testamente:

”Ditt øye skal ikke være medlidende; det skal være liv for liv, øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot.”³⁸

En slik betoning av gjengjeldelse forårsaker utvilsomt ikke bare forundring, men gjør oss også nedstemt. Jeg siterer likevel ikke dette eksemplet for å kritisere en eller annen lære, men for å vise at sett på bakgrunn av Qur’anen, kan til og med en så drastisk målestokk av og til legges til grunn. For Qur’anen hjelper oss til å betrakte andre lærers avvikende syn med sympati og forståelse. Også det er et enestående trekk ved Islam. Ifølge Qur’anen stammer dette utdraget om total gjengjeldelse fra en periode da det ble satt fram for å møte særlige behov i en spesiell tid. Dette var nødvendig for å sette mot i isrealittene, for å dem til å hevde sine rettigheter etter at de hadde forblitt straffet og trellebundet i lengre tid. Og de hadde som et resultat av dette blitt feige og hadde utviklet en følelse av å være et underlegent folkeslag. I en slik situasjon hadde det åpenbart ikke vært riktig å betone tilgivelse, ettersom det bare hadde fått isrealittene til å synke enda lenger ned i hengemyren sin og ikke gitt dem mot og tiltro til å bryte slaveriets ydmykende lenker. Denne læren var derfor både riktig og nødvendig da den ble mottatt, og ble virkelig gitt av Den allvitende Gud. Når vi derimot betrakter Det nye testamente, ser vi at det i forhold til den foran nevnte åpenbaringen, understreker tilgivelse i en slik utstrekning at det helt fratrar isrealittene retten til å utøve noen som helst gjengivelse. Den egentlige årsaken til dette var at ved å utøve den forrige læren over lang tid, var isrealittene blitt hardhjertede og nådeløse, og dette kunne bare kureres ved å frata dem, for en viss tid, retten til gjengjeldelse. Derfor påbød Jesus dem:

”Dere har hørt at det hele ble sagt, ’øye for øye, og tann for tann,’ men jeg sier dere at ikke motstå en som er ond. Men om noen slår dere på det høyre kinnnet, vend så det andre til ham, og om noen skulle utnytte deg og ta jakken din, så la ham også få kappen din.”³⁹

Islam holder disse to motsatte lærene for å være komplementære, hver tilpasset forholdene og situasjonen som rådet der og da, derfor kan ingen av dem gjøre krav på å være universelle. Og dette er absolutt fornuftig, for mennesket gjennomgikk fremdeles tidlige stadier i utviklingen og var ennå ikke blitt så sivilisert at det kunne tilstås en endelig og universell lov. Vi tror at Islam er denne endelige loven som ikke er påvirket av tid og sted, og det faktum er til fulle illustrert i dens lære innenfor det aktuelle emnet. Qur’anen sier:

”Lønningen for noe ondt skal være i det rette forhold til det onde. Men den som tilgir, og derved forbedrer synderen, har sin belønning hos Allah, for Han elsker ikke dem som handler urettferdig.”⁴⁰

På denne måten kombinerer Islam de beste trekkene fra begge tidligere lærene, med det vitale tillegget at tilgivelse forlanges forutsatt at den vil resultere i forbedring og omvendelse av synderen, som egentlig er det vesentlige. Hvis ikke er straff nødvendig, men den må ikke overdrives slik at den ikke står i forhold til overtredelsen. Denne veiledningen er absolutt i overensstemmelse med den menneskelige naturen og er like brukbar i dag som den var da den så dagens lys for fjorten hundre år siden.

Noen andre forskjeller

Å ta for seg Islams særegne trekk er et overveldende stort emne, og jeg har vært i stand til å behandle bare noen få punkter som jeg valgte for denne presentasjonen. Tiden tillater ikke noe mer enn et streiftog gjennom visse andre aspekter som jeg så nødig vil utelate:

1. Islam holder Gud for å være universets skaper og fremstiller Hans enhet i sterke enkle ord, utfyllende og tiltalende for både uskolerte og intellektuelle. Islam kaller Gud en perfekt skapning, den øverste av alle eksellenser og fri for enhver svakhet. Han er en levende Gud som er i alt og som elsker det Han har skapt og som lytter til deres bønner. Ingen av Hans sanser har opphørt å virke; derfor kommuniserer Han med menneskeheten som før, og har ikke stengt veiene som fører direkte til Ham.
2. Islam mener det ikke er noen motsetning mellom Guds ord og Hans gjerninger. På dette viset frigjøres vi fra den tradisjonelle rivaliseringen mellom vitenskap og religion, og det kreves ikke at mennesket skal tro på noe som ligger utenfor naturlovene, som er bestemt av Ham. Han ivrer for at vi skal herske over naturen og gjøre gagnlig bruk av den, for alt er skapt for menneskets velvære.
3. Islam stiller ikke urimelige krav eller tvinger oss til å tro på noe vi ikke forstår. Den underbygger sin lære med årsaker og forklaringer, og tilfredstiller på denne måten vårt intellekt og dypet i våre sjeler.

4. Islam bygger ikke på myter og folkløse. Den innbyr alle til å forsøke på egen hånd og fremholder at sannheten alltid er verifiserbar på et eller annet vis.
5. Islams åpenbarte bok er enestående på en måte som skiller seg fra enhver annen tro. Til tross for samlede forsøk gjennom århundrene, har ikke dens motstandere vært i stand til å finne noe som kan sammenlignes med så mye som en liten del av denne vidunderlige boken. Dens styrke ligger ikke bare i dens litterære kvalitet, men også i dens enkelhet og helhet hva veiledningen angår. Qur'anen påstår at den er den beste lære – et krav som ikke er framsatt av noen annen åpenbart bok.
6. Qur'anen mener at den kombinerer de beste trekkene fra de tidligere skrifter, og all varig og helhetlig lære er blitt plassert mellom dens permer. Qur'anen sier: "Her i ligger varige budskap," og "Dette er virkelig det som står i tidligere skrifter – Abrahams og Moses' skrifter."
7. Et spesielt trekk ved Islam er at dens åpenbarte bok er skrevet på et levende språk. Er det ikke merkelig at språkene til andre åpenbaringer enten er døde eller ikke lenger er i daglig bruk? Det virker som om en levende bok må være skrevet med et levende og evigvarende språk.
8. Nok et trekk ved Islam er at dens profet gjennomgikk et hvert tenkelig stadium av menneskelig erfaring, ved å starte fra en fattigslig og foreldreløs barndom, til å ende som en suveren leder for sitt folk. Hans liv er skrevet ned til hver eneste detalj og forteller om enestående tiltro til Gud og konstant ofring for Hans skyld. Han levde et langt og rikt liv fylt av bevegelse og dramatik, og har etterlatt seg et eksempel på plettfri oppførsel i en hver menneskelig opplevelsessfære. Dette er bare passende og riktig, ettersom han var en levende fortolkning av Qur'anen, og gikk foran som et levende eksempel for all ettertid – en rolle ingen annen profet har vært i stand til å fylle.
9. Et annet trekk ved Islam er dens mange profetier som er blitt oppfylt gjennom tidene, og som har styrket dens tilhengere i troen på Den allvitende og levende Gud. Og dette pågår fremdeles, som en kan se ved den nylige oppdagelsen av Faraos bevarte lik, Farao som drev Moses og folket hans ut av Egypt. Et annet ferskt eksempel på Qur'anens forutsigelser er det om utviklingen av nye ødeleggelsesmidler, hvor ild ville være stengt inne i svært små partikler som ville strekke seg og ryste, for så å eksplodere med en mangel på kontroll som kunne få fjell til å forsvinne.
10. Enda et trekk ved Islam er at når den taler om det som kommer etterpå og livet etter døden, spår den også om fremtidige hendelser i denne verden. Ved oppfyllelsen av dette styrkes dens tilhengere i troen om livet etter døden.
11. Islam skiller seg fra andre trosretninger ved å foreskrive en helhetlig handlemåte i individuelle, kollektive og internasjonale affærer. Disse veiledningene omfatter enhver tenkelig situasjon og ivaretar også forholdet mellom gammel og ung, arbeidsgiver og ansatt, blant familiemedlemmer, mellom venner og partnere, og endatil mellom motstandere. De uttalte reglene og prinsippene er virkelig universelle og har allerede bestått tides prøve.
12. Islam krever full likestilling mellom menneskene, uansett forskjell i kaste, tro og farge. Den aksepterer bare rettferdighet om kriterium for ære; ikke fødsel, rikdom, rase eller farge. Qur'anen sier:

"Sannelig, den rettferdigste blant dere har størst ære hos Allah." ⁴¹ Og videre:

"Den som handler rettferdig og er troende, om det er mann eller kvinne, det er disse som vil inngå i Hagen og der vil de bli forsynt uten regnskap." ⁴²

13. Islam presenterer en definisjon av godt og ondt som skiller den fra alle andre trosretninger. Den tar ikke menneskelige ønsker for å være onde; den sier bare at ønskets hemningsløse og uriktige tilfredsstillelse er ond. Islam lærer oss at våre naturlige tilbøyeligheter skal tilpasses og kanaliseres slik at de kan virke konstruktivt og være til gode for samfunnet.

14. Islam har ikke bare gjort kvinner til arvinger, men har også gitt dem de samme rettighetene som mennene har, men ikke på et vis som ikke vil ta hensyn til deres anatomi og deres særlige ansvar for å bære fram og ta seg av barn.

En fredens religion

Til slutt vil jeg gi alle dem som søker fred den glade nyhet at Islam alene er den tro som garanterer fred i enhver sammenheng, og på alle nivå: individuelt, økonomisk, nasjonalt og over nasjonene. Islam alene bærer et navn, hvis bokstavelige betydning er "fred," og en som blir muslim, kommer ikke bare selv i en trygg himmel, men hjelper også andre til å komme dit og skyr enhver handling som kan føre til partiskhet eller splittelse. Den hellige profeten har sagt at en muslim er en som i handling og ord ikke gjør andre ondt. ⁴³ Den betydelige talen Den hellige profeten holdt kort tid før sin død, som har kommet til å bære navnet Den siste pilegrimsferd, er et evig dokument om fred for hele menneskeheten. Islam preker fred ikke bare mellom mennesker, men også

mellom menneskets og dets skaper. Slik forblir ikke bare andre mennesker uskadet av en muslims ord og handling, men muslimen selv forblir trygg for Guds vrede og dom, den gjengjeldelse som fortjenes for å ha brutt loven. Så en muslim oppnår fred i denne verden og bevarer den med seg inn i det hinsidige.

Dersom Islams lære blir fulgt av verdens nasjoner, er den fullt i stand til å frelse dem for splid og ødeleggelse. Islam er en levende tro og tilbyr seg å gjenskape forholdet til Gud slik som det var i en lengst forgangen tid. Islam betrakter ikke åpenbaringen og fellesskapet med Gud som forgangent. Den tror at veien til åndelig opplysning, vandret av Noah, Abraham, Moses, Jesus og frem for alle Islams profet, fremdeles er åpen og tilgjengelig for dem som ønsker et nært felleskap med Gud.

Ahmadiyya menigheten

Islams Ahmadiyya menighet tror at disse kravene er blitt oppfylt i vår tid gjennom menighetens grunnlegger Hadhrat Mirza Ghulam Ahmad, som ble født i den avsidesliggende landsbyen Qadian i India. Ved guddommelig hjelp ble han satt i stand til å trå Den pliktoppfyllendes og rettferdighets vei, og ble i tråd med islamsk lære velsignet med inderlig felleskap med Den allmektige. Han mottok guddommelig åpenbaring, som også la grunnlaget for hans mange profetier, hvis ufeilbarlige oppfyllelse har fortsatt etter hans død.

I en overensstemmelse med guddommelig påbud grunnla han Islams Ahmadiyya menighet i 1889. Og da han forlot dette jordiske liv, etterlot han seg et trofast og pulserende felleskap av disipler som beløp seg opp til flere hundre tusen. Hans misjon fortsetter, og fellesskapet blir hele tiden ledet av valgte etterfølgere.

Menighetens grunnlegger sa følgende da han beskrev sin oppgave: "Jeg er sendt for å bevise at Islam alene er en levende religion. Og jeg er blitt velsignet med åndelig kraft for å gi til hjelpeløse, annerledes troende, og til dem blant oss som er åndelig forblindet. Jeg kan bevise for enhver tviler at Qur'anen er et mirakel i sin lære, sin opplyste kunnskap, sin dybde og utmerkede innsikt, og i sin perfekte talemåte. Den overskrider Moses' og Jesu mirakler i hundretall."⁴⁴

Han fortsatte med å si: "Jeg er denne tidsalders lys i mørket. Han som følger meg, vil bli frelst fra feller og snarer som Djevelen legger for å fange dem som kjemper i mørket. Han har sendt meg for at jeg skal lede verden, vennlig og i fred, til den ene sanne Gud, og for å gjenskape Islams moralske kvaliteter. Og jeg er blitt gitt himmelske tegn for å tilfredstille dem som søker sannheten."⁴⁵

Jeg avslutter nå min tale med et sitat fra skriftene til Ahmadiyya menighetens grunnlegger som et rop til hele menneskeheten:

"Det speilet som gjør dere i stand til å skue Den opphøyde skapningen, er Hans felleskap for mennesket... La den viss hjerte søker sannheten, få stå opp og lete. Jeg sier dere ærlig at hvis sjeler søker ærlig og hjerter virkelig tørster etter sannheten, da skulle menneskene lete etter den riktige metoden og den riktige veien. Men hvordan vil denne veien åpne seg og hvordan vil sløret bli løftet? Jeg forsikrer alle søkere at Islam alene gir de glade nyheter om denne veien, for andre har for lengst satt et segl på Guds åpenbaring. Men vær forsikret om at det ikke er Gud som har plassert dette seglet: det er kun en unnskyldning funnet på av menneskets ortvilelse. Sannelig, på samme vis som det ikke er mulig å se uten øynene våre, eller høre uten ørene våre, på nøyaktig samme vis er det umulig å skue Den tilbedte uten Qur'anens hjelp. Jeg var en ung mann, og nå er jeg blitt gammel, men jeg har aldri funnet noen som har drukket av noen åndelig eliksir, unntatt fra denne hellige kilden."⁴⁶

Dette anropet er utvilsomt et livgivende budskap for enhver sjel som søker den virkelige sannhet.

Henvisninger

Henvisninger som består bare av tall, refererer til Qur'anen. F. eks: 8:62. Tallet foran, i dette tilfellet 8, refererer til kapittel (sura) nummer. Tallet etter, her 62, refererer til vers nummer

1. 35:35
2. 1 Krøn 16:36

3. Matt 15:24
4. Matt 7:6
5. Gotama Smriti: 12
6. 34:29
7. 7:159
8. 81:28
9. 2:286
10. 5:14
11. 98:6
12. 5:4
13. 15:10
14. P. XXVIII
15. P. XXVII
16. Enc. Brit. 9. utgave under: Quran
17. 4:59
18. Sannelig, Allah befaler dere at dere gir den betrodde myndighet til dem som er den verdig. 4:59
19. Og at dere – når dere dømmer mellom mennesker – dømmer med rettferdighet. 4:59
20. Og hvis lov er gjensidig rådslagning. 42:39
21. Du skal visselig ikke sulte eller være naken i den. Og du skal ikke tørste der eller utsettes for solens brann. 20:119-120
22. Og når han ha makt, så iler han omkring i landet for å stifte ufred i det og ødelegger åker og grøde, men Allah elsker ikke ufred. 2:206
23. Det må ikke være tvang i religionen. 2:257
24. Og la ikke fiendskap til et folk forlede dere til synd, så dere ikke handler rettferdig. 5:9
25. Det tilkommer ikke en profet å ta fanger før han har kjempet regulært i landet. 8:68
26. Sett dem deretter fri enten som en nåde eller mot løsepenger, inntil krigen legger av sine byrder. Slik skal det være. 47:5
27. Å dere som tror, adlyd Allah og adlyd Sendebudet og dem som har myndighet blant dere. 4:60
28. Og om strides om noe, så henvis det til Allah og Sendebudet. 4:60
29. Bistå hverandre i rettskaffenhet og gudsfrykt, og bistå ikke hverandre i synd og overtredelse. 5:3
30. Og la ikke ditt øye vandre til det som Vi har forsynt noen klasser av dem med så de kan nyte det for en stund. 20:132
31. Manu Smriti 10:35
32. 5 Mos 7:2
33. 4:59
34. 4:136
35. 5:9
36. 2:191
37. 8:62

38. 2 Mos 21:24
39. Matt 5:38-40
40. 42:41
41. 49:14
42. 40:41
43. Bukhari – Kitabul Iman
44. Anjam-i-Atham (Rohani Khazain) bind 11, 345-346
45. Jesus i India
46. Introduksjon til Islam 160-161